

PROJEKT POSPOLU

Podpora spolupráce škol a firem se zaměřením na odborné vzdělávání v praxi

Základní informace o realizaci projektu a jeho cílech

Podpora spolupráce škol a firem se zaměřením na odborné vzdělávání v praxi (zkráceně Pospolu) byl systémový, individuální projekt národní, financovaný z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR. Připravilo ho Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR ve spolupráci se zaměstnavatelskými svazy a trval od prosince 2012 do konce října 2015. Projekt realizovalo MŠMT ve spolupráci s Národním ústavem pro vzdělávání, který zajistil naplnění jednotlivých klíčových aktivit.

Cíle projektu

Cílem projektu Pospolu byla podpora spolupráce středních odborných škol a zaměstnavatelů, která byla nasměrována k lepší přípravě absolventů škol, k prohloubení přípravy žáků v reálném pracovním prostředí a k hledání dalších možností spolupráce škol vedle odborného výcviku a odborné praxe ve firmách. Hlavním cílem projektu bylo dospět k návrhům legislativních úprav, které spolupráci škol a firem usnadní a umožní její prohloubení. Veřejná prezentace návrhů a doporučení je dostupná na <http://pospolu.rvp.cz/doporuceni>. Sběr podnětů k těmto návrhům probíhal různými cestami. Od září do listopadu 2013 proběhla analýza stávajícího stavu spolupráce, a to prostřednictvím plošného dotazníkového šetření ve všech školách a vybraných firmách. Na plošné šetření navázaly hloubkové rozhovory s vybranými 30 firmami a 30 školami. Výsledky šetření jsou popsány v dílčích zprávách, které připravil dodavatel realizující uvedená šetření (<http://www.nuv.cz/pospolu/setreni-a-analyzy>). Dalším zdrojem informací k návrhům systémových opatření bylo pilotní ověřování a monitoring stávající spolupráce mezi školami a firmami ve vybraných oborech převážně technického charakteru, zapojilo se celkem 49 škol a jejich 149 partnerských zaměstnavatelských subjektů v celkem 28 partnerstvích (<http://pospolu.rvp.cz/partnerstvi-pospolu>). Finanční podpora v pilotáži spolupráce sloužila zejména k úhradě výdajů spojených s ověřováním výuky žáků v reálném či modelovém pracovním prostředí. Ověřování spolupráce u partnerství zapojených formou monitoringu probíhalo ve spolupráci s konkrétními spolupracovníky ze škol a firem odměňovaných formou osobních výdajů za připravené a zpracovávané materiály z ověřování. Po celou dobu trvání projektu probíhal také individuální sběr podnětů ze škol, firem, asociací a sdružení, tedy od všech, kteří se chtěli k problematice vyjádřit. Všechny tyto podklady a podněty byly analyzovány a zpracovány do souboru opatření podporujících spolupráci škol a firem, viz <http://pospolu.rvp.cz/doporuceni>.

Zapojení sociálních partnerů

Projekt Pospolu byl realizován ve spolupráci se zaměstnavateli a zástupci veřejné sféry ve školství. V lednu 2013 byla ustavena třináctičlenná komise sociálních partnerů, která reprezentovala jejich zájmy. Složení komise bylo zvoleno s ohledem na zaměření projektu na technické obory. Členy komise sociálních partnerů byli zástupci zaměstnavatelských svazů (Svaz průmyslu a dopravy, Sdružení automobilového průmyslu, Svaz strojírenské technologie, Česko-německá obchodní a průmyslová komora), dále zástupci vysokých a středních škol, zaměstnavatelů, Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a krajů. Úloha komise sociálních partnerů byla poradní.

V projektu Pospolu jsme vytvořili **adresář zaměstnavatelských subjektů podporujících spolupráci středních škol a zaměstnavatelů** - <http://pospolu.rvp.cz/adresar-zastresujici-subjekty>. Adresář obsahuje seznam svazů, cechů,

komor a dalších subjektů, které jsou na poli spolupráce škol a firem aktivní. Vybrané subjekty zveřejnily i své profily v katalogu na adrese <http://pospolu.rvp.cz/katalog>. V katalogu je možné filtrovat dle skupin oborů i regionů.

Aktivity projektu

Pilotáž a monitoring modelů spolupráce u vybraných partnerství škol a firem

Od října 2013 do ledna 2015 probíhala pilotáž modelů spolupráce středních odborných škol a firem, od června 2014 ověřování spolupráce škol a firem formou monitoringu. Cílem bylo zjistit, jaké možnosti a limity má spolupráce škol a zaměstnavatelů v rámci platné legislativy, a přenést praktické zkušenosti partnerství škol a firem do aplikovaných modelů spolupráce a do návrhů systémových opatření. Do pilotáže a monitoringu se zapojilo celkem 28 partnerství, z toho dvě realizovala spolupráci bezplatně. Opatření projektu Pospolu v praxi ověřila síť 38 škol a 115 aktivních zaměstnavatelů, firem i dalších subjektů.

Vstupní šetření na školách a u zaměstnavatelů a další analýzy

Na podzim 2013 proběhlo šetření, jehož cílem bylo podrobně zmapovat současný stav spolupráce škol se zaměstnavateli. Do šetření byli zahrnuti vybraní zaměstnavatelé a plošně všechny střední a vyšší odborné školy. Výsledky šetření byly využity jako jeden ze zdrojů pro tvorbu návrhů systémových změn v oblasti praktické přípravy žáků na pracovištích zaměstnavatelů.

Vytvoření modelů spolupráce škol a zaměstnavatelů

Obecné a aplikované modely spolupráce popisují možnosti spolupráce středních odborných škol se zaměstnavateli v odborném vzdělávání. Na obecné modely spolupráce vytvořené na počátku projektu postupně navázaly aplikované modely pro jednotlivé skupiny oborů. Doplnují je i případové studie, jejichž autoři zaznamenali svou zkušenost z dobře fungující spolupráce konkrétní školy s konkrétní firmou/firmami. Jejich cílem je inspirovat ve spolupráci i další partnerství.

Je připraven i nástroj na plánování vlastní spolupráce mezi školou a firmou – **online aplikace** dostupná na <http://pospolu-plany.rvp.cz/>. Aplikace nabízí škole možnost evidovat partnerské společnosti, místa pro odbornou praxi či odborný výcvik žáků, evaluovat uskutečněné praxe a vést statistiku účasti žáků na praxích v reálném prostředí firem.

Tvorba metodických publikací

V průběhu projektu vznikly metodické publikace pro různé skupiny oborů vzdělání, dohromady 31 publikací. Zpracovaná témata vycházela z dotazníkového šetření, které proběhlo počátkem roku 2013 mezi všemi středními školami a jehož cílem bylo zmapovat potřeby a požadavky škol. Publikace jsou rozděleny do několika edičních řad: Profilová maturitní zkouška, Metodický inspiromat, Motivační workshopy, Čtenářské dovednosti pro praxi a Z praxe škol. Samostatně vyšla publikace věnovaná ECVET (Evropský systém pro přenos kreditů v odborném vzdělávání). Publikace Kráčíme Pospolu k efektivnější spolupráci škol a firem se věnuje práci s aplikovanými modely a dalšími nástroji vytvořenými v projektu. K dispozici je také materiál pro zástupce zaměstnavatelů, shrnující základní postupy spolupráce pro manažery z firem, personalisty, účetní a právníky firem. Materiály jsou k dispozici na adresách <http://pospolu.rvp.cz/kracime-pospolu> a <http://pospolu.rvp.cz/pruvodce-zamestnavatele>.

Závěrečné zkoušky v oborech s výučním listem a podpoře zapojování zaměstnavatelů do konání této zkoušky dle jednotného zadání se věnuje metodický materiál *Naše škola koná závěrečnou zkoušku ve firmě* (<http://pospolu.rvp.cz/nzz>).

Vytvoření nového modelu odborného vzdělávání

Návrh nového modelu odborného vzdělávání vzešel v projektu Pospolu z diskuzí se sociálními partnery. Model umožňuje spolupráci škol a firem s využitím prvků duálního systému při realizaci odborného výcviku a odborné praxe žáků v reálném pracovním prostředí. Nový model vychází ze stávajících možností a podmínek v ČR. Jeho cílem je víceméně vyhovět požadavkům škol i zaměstnavatelů na větší zapojení firem do vzdělávacího procesu a přispět tím k rozvoji odborného vzdělávání. Projednávání modelu odborného vzdělávání bylo ukončeno v lednu 2015, výsledky jsou shrnuty ve výstupní koncepční studii, dostupné na adrese:

http://nuv.cz/uploads/POSPOLU/Koncepcni_studie_projektu_Pospolu.pdf.

Organizace vzdělávacích aktivit pro firmy, školy i jejich zřizovatele

Od ledna 2014 do května 2015 probíhaly ve všech regionech ČR vzdělávací kurzy, semináře a workshopy pro pedagogické pracovníky, zřizovatele škol a zástupce firem. Cílem bylo moderními vzdělávacími metodami představit možnosti vedoucí k prohloubení a zkvalitnění spolupráce škol a firem zjištěné v dalších aktivitách projektu.

Významné jsou i kurzy pro odborníky z praxe a instruktory praktického vyučování, které byly v průběhu projektu připraveny a ověřeny. Kurz pro instruktory praktického vyučování byl pilotně ověřen u 9 škol a následně proškolil 83 instruktorů z firem. Rozhovory s instruktory najdete na <http://www.nuv.cz/pospolu/vzdelavaci-kurzy-pro-instruktory-a-odborniky-z-praxe>.

Zkvalitňování spolupráce prostřednictvím prvků a principů ECVET a EQAVET

Projekt Pospolu měl za úkol ověřit, zda principy ECVET (jeden z nástrojů na podporu celoživotního učení a mobility žáků a učitelů) lze využít i v národním prostředí ve smyslu národní mobility. Ukázalo se, že ECVET zároveň přispívá ke zvýšení kvality praktického vyučování žáků středních odborných škol. Podle EQAVET byl připraven nástroj, který přispívá k sebehodnocení firem podílejících se na vzdělávání žáků.

Modul Pospolu na Metodickém portálu RVP.cz

Veškeré výstupy projektu jsou dostupné na Metodickém portálu RVP.CZ na adrese <http://pospolu.rvp.cz/>, kde je možné nalézt celkem 59 modelů spolupráce, 122 případových studií, 65 jednotek výsledků učení ECVET, 34 metodických publikací a 85 učebních materiálů na podporu spolupráce škol a zaměstnavatelů.

Z hlediska další implementace opatření a doporučení POSPOLU je nutné zmínit, že závěry POSPOLU prostupují veškeré priority MŠMT, kterým se v současné době resort věnuje, závazek využít výstupy POSPOLU je uveden v Dlouhodobém záměru rozvoje vzdělávací soustavy v ČR či v prioritách nových operačních programů. POSPOLU vytvořilo podněty pro nadále trvající dialog ke kvalitě počátečního vzdělávání a zapojování zaměstnavatelů do různých forem spolupráce středních škol a firem.